

02/11/2015

לכבוד
ח"כ יו"ר ועדת הכלכלה
הכנסת ירושלים
שלום רב,

הנדון: התייחסות עמותת "ידיד" לחוק נתוני אשראי

להלן התייחסותינו לסעיפי חוק נתוני אשראי. חשוב לומר כי ההערות עוסקות בין השאר ובהרחבה בסוגית משך הזמן שבו מידע לגבי לקוח יכול להיכלל במאגר. ובתמצית- כמו שלגבי המרשם הפלילי יש הוראות המוחקות אדם מן המרשם הפלילי בחלוף תקופה מסוימת כך היה מן הראוי לקבוע מפורשות הסדר דומה ומותאם לגבי נתוני אשראי.

החוק המוצע, בדומה למצב הקיים ואולי אף חמור ממנו – מנציח את מעמדו של מי שמעד - הרבה מעבר לתקופה בה הצליח אותו אדם לשקם את חייו. זו אינה בניית היסטורית אשראי חיובית!

לטעמנו בחוק המוצע לא רק שאין מחיקת מידע ופתיחת דף חדש אלא להפך: מהוראות סעיף 19 ו-20 – עליהם נרחיב המשך - עולה - שמידע לגבי אדם יוחזק במאגר נתוני האשראי 12 שנה! – אשר מתוכם במהלך 5 השנים הראשונות – רשאית לשכת שירות לקבל את הנתונים לגבי אותו אדם, המצויים במאגר האמור. כלומר – חמש שנות תיעוד לגבי מי שקיבל הפטר או שילם את חובותיו!

כפי שכתבנו במסמך קודם שהוגש לוועדה וחבריה הרי שחלק מן התיקונים שחייבים להעשות (צעדים משלימים) עליהם נתנו את הדעת בשנה שעברה גם המפקח על הבנקים ונגידת בנק ישראל במסגרת הדיונים על תעודת הזהות הבנקאית היו תיקונים בחוקים המהווים את מקורות ההגבלות העיקריות בחקיקה:

1. חוק שיקים ללא כיסוי – הקובע מיהו לקוח מוגבל ומיהו לקוח מוגבל חמור
2. חוק הוצאה לפועל – הקובע הוראות אכיפה מרובות במסגרת תיק הוצאה לפועל שניתן לפתוח כנגד חייב - ובהן - עיקולים פריסה לתשלומים, הכרזת חייב כמוגבל באמצעים, מתן אפשרות לתת הפטרים ועוד.
3. פקודת פשיטת הרגל – הכרזת אדם כפושט רגל ומתן הפטר
4. חוק החברות – הקובע מגבלה על כהונה כנושא משרה ומגבלה על פתיחת חברה ועוד.

אנו טוענים כי יש לבחון את דרכי העברת המידע לגבי מגבלות אלה ולקבוע הבחנות מתאימות בין אלו שהמגבלות תקפות לגביהם לבין אלו שבמועד העברת המידע או לאחריו - פרעו את חובותיהם או קיבלו הפטר.

לדוגמא - יש להבטיח למשל, שהמידע לגבי אדם חייב להתעדכן גם בנתונים חיוביים שארעו לאחר מסירת המידע השלילי ולעמוד על קבועי זמן מתאימים לכך.

ידיד - מרכזי זכויות בקהילה (ע"ר)

משרד ראשי: רח' פייר קניג 28 ירושלים 93469 טל': 02-6790710 פקס: 02-6790340

כתובת לדואר: ת.ד. 53151, ירושלים 91531

web:www.yedid.org.il e-mail:yedid@yedid.org.il

ומכאן להתייחסויות לסעיפים:

פרק א' – מטרה

סעיף ב – מוצע להוסיף את המילים פיקוח ואסדרה

פרק ב' הגדרות

מוצע להוסיף – **תקופה מזערית** – פרק הזמן המוקדם ביותר להכללת/הסרת מידע חיובי/שלילי במאגר מוצע להוסיף - **תקופה מירבית** – המועד המאוחר ביותר להכללת/הסרת מידע חיובי/שלילי במאגר מוצע להוסיף – **מועד עדכון** – המועד בו מחוייב עדכון/הסרת מידע מהמאגר מרגע קבלתו על ידי הגורמים השונים המחזיקים בו משתמשים, מקורות, לשכות אשראי, וכד'.
מוצע להוסיף – **מידע שלילי** – מידע המדרג באופן שלילי את הלקוח
מוצע להוסיף – **מידע חיובי** – מידע המדרג באופן חיובי את הלקוח
מוצע להוסיף – **ועדת ערר** – ועדה ציבורית לקבלת בקשות ערר על נתונים שהוכללו/לא הוכללו במאגר המידע

פרק ג' הוראות כלליות

1. **לסעיף 3.** מוצע לתקן את המשפט ולהוסיף את המילים יעדכן ויפקח על נכונות הנתונים
2. מוצע להוסיף סעיף 7 – כל ההוראות החלות על מאגר הנתונים של בנק ישראל הפיקוח והעדכון שלהם יוטלו גם על לשכות האשראי.

פרק ד' רישוי שירות נתוני אשראי

1. אחרי סעיף קטן 6 מוצע להוסיף סעיף קטן 7 – עובד עובד ברשות נתוני אשראי לא הורשעו בעבירה
2. לסעיף 11 מוצע להוסיף אחרי סעיף קטן 6 סעיף קטן 7 – נגד הלשכה התבררו כמוצדקות 5 תלונות בשנה על מסירת מידע שגוי
3. לסעיף 12 סעיף קטן 1 – מוצע לשנות את הסעיף כדלקמן – לקבל נתוני אשראי הכלולים במאגר, מבנק ישראל, להחזיקם ולבדוק את נכונותם ועדכונם.....
4. לסעיף 12 מוצע להוסיף סעיף קטן 3 לאמור – לאסוף נתוני אשראי כאמור מעלה להחזיקם ולבדוק את נכונותם ועדכונם.....
5. לסעיף 13 - מוצע להוסיף סעיף 3 – הרשות תפעיל מרכז פניות ציבור באמצעותו תוכל לקבל בקשות להכללת/הסרת נתונים מהמאגר והיא תהייה מחוייבת לפעול לעדכון הנתונים אצלה בתוך פרק זמן העדכון.

פרק ו' העברת מידע למאגר ושמירתו

1. לסעיף 16א – אנו מבקשים להוסיף – כל תאגיד או נתן אשראי שאינם תאגיד בנקאי בין אם מקבל מידע מהמאגר ובין אם לאו.
2. לסעיף 16 סעיף קטן ב' – לא ברור מה פירוש המילה "סוג" – יש לפרט ולהרחיב
3. נתוני בנק ישראל לגבי לקוחות מוגבלים או מוגבלים חמורים כוללים גם הגבלות שהוטלו בשל חוק ההוצאה לפועל – נתונים מוכיחים כי מדובר בריבוי מוגזם של מוגבלים, חלקם בשל סכומי כסף קטנים יחסית – מוצע – לתקן את הנושא בחוק ההוצאה לפועל ולחילופין לקבוע כי בנק ישראל יעביר את הנתונים תוך ציון ההגבלות השונות כך שניתן יהיה להבחין מי הלקוח שהוגבל חשבונו עקב משיכת שיקים ללא כיסוי לבין כזה שחשבונו הוגבל בשל חוב להוצאה לפועל

4. עוד מוצע כי תעשה הבחנה בין נתונים על מי שבפועל בזמן הבקשה הינו מוגבל או מוגבל חמור לבין אלו שהיו מוגבלים בעבר. – ראו הערות בהמשך
5. לסעיף ב' 3 – מדובר בסעיף בעייתי ביותר באשר הוא משאיר מחוץ לתמונה את מודרי האשראי – מערכות החשמל והמים אינן מסוגלות לזהות רבים מהלקוחות שלהם אשר חשבוונתיהם משולמים באמצעות אחרים או באמצעות תשלום מראש שאינו מצביע על יכולת התשלום – נהפוך הוא.
6. מוצע להוסיף סעיף ב' 4 ובו יקבע כי השר באישור ועדת הכלכלה יקבע מידי פעם רשימת גורמים נוספים שימסרו מידע שיחשב כמידע חיובי לצורך דירוג האשראי בשלב הראשונה יכללו ברשימה הנתונים הבאים:
 - א. קבלת מענק עבודה במהלך השנה שקדמה לבקשת האשראי
 - ב. למקבל קצבה מן הביטוח הלאומי – אישור על כך שאין ללקוח חובות בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה
 - ג. למקבל סיוע בשכר דירה ממשד השיכון – אישור על קבלת הסיוע בתקופה של שנתיים שקדמו להגשת הבקשה.
7. לסעיף ג' – מוצע להוסיף – באישור ועדת הכלכלה
8. לסעיף ד' – מוצע להוסיף – באישור ועדת הכלכלה
9. לסעיף ה' – מוצע להוסיף – באישור ועדת הכלכלה
10. לסעיף 18 – מוצע להוסיף סעיף קטן ג לאמור – החליט בנק ישראל שלא לשמור במאגר נתונים שהועברו ממקור מידע ידווח על כך ל..... והגורם המוסר יקנס ב- 500 אלף ש"ח למקרה.
11. מוצע להוסיף סעיף חדש ולפיו – בנק ישראל יקיים ועדת ערר ציבורית שתדון בעררים על החלטות הבנק לכלול/לא לכלול מידע שלילי או חיובי במאגר המידע וכן בפרק הזמן בו נמצא המידע במאגר.
12. לסעיף 19 - מסעיף זה עולה בברור כי משך הזמן בו נכלל מידע לגבי אדם הוא חמש שנים! זוהי תקופת ההגבלה- לגישתנו- זוהי תקופה ארוכה ביותר. במיוחד הדברים אמורים לגבי אדם שפרע את חובותיו במהלך שנה מיום העברת הנתונים לגביו. – מוצע כי פרק הזמן חייב להתקצר לתקופה של שנתיים לכל היותר.
13. לסעיף 19 - לסעיפים א-ד – לא ברור כלל כיצד יעשה הדיווח, כיצד ידע אדם כי זכותו לבקש את הסרתו מהרשימה. איזה טופס צריך יהיה למלא ואיפה יוכל למצוא אותו, באיזה שפות, תוך כמה זמן מרגע הקמת המאגר הוא יצטרך לבקש לפני שהמידע עליו כבר יאסף ויועבר, מה קורה אם אדם גילה באיחור את זכותו להסרה והמידע כבר הועבר – כיצד מוודאים שהוא נמחק לא רק מהמאגר הכללי אלא גם ממאגרי הלשכות – מה הסנקציות שיטלו על אי מחיקת המידע בזמן
14. לסעיף 19 – יש לקבוע את לוחות הזמנים לפי ההגדרות להסרת/הכלת המידע
15. לסעיף 19 ה'1 – מוצע לשנות את פרקי הזמן ולעשות הבחנה בין סוגי אי פרעון שונים ובכל מקרה להעמיד את תקופת הזמן על שנתיים בלבד.
16. לסעיף 19 ה'2 - מוצע להוסיף כי ללקוח שמורה הזכות לפנות לוועדת הערר

17. לסעיף 19 - להוסיף סעיף ח' – כל התכתובות וההודעות של בנק ישראל ולשכות נתוני האשראי אשר יועברו ללקוחות יכתבו בשפה ברורה ופשוטה. ההודעות יכתבו בשפות עברית וערבית וכן בשפות נוספות לפי החלטת שר האוצר והרווחה ובאישור ועדת הכלכלה.

18. לסעיף 20 א' - מסעיף זה עולה בברור כי היסטורית האשראי של אדם נותרת בבנק ישראל לתקופה ארוכה ביותר ולא נמחקת כאשר מתוך 12 השנים – חמש השנים הראשונות הן לשימוש מלא של נתוני האשראי. לגישתנו היה מקום להבחין בתקופת שמירת הנתונים בין חייבים שפרעו את חובותיהם או קיבלו הפטר ומעוניינים להתחיל דף חדש לבין אלה שלא פרעו את חובותיהם.

מוצע: "בנק ישראל ישמור את המידע במאגר למשך עשר שנים מהמועד שבו המידע הועבר למאגר לצרכי תיעוד בלבד; בנק ישראל יעמיד לרשות לשכות האשראי מידע לגבי חייבים שלא פרעו את חובותיהם בתקופה של שלוש השנים הראשונות מיום קבלת המידע אודות החייב, ובלבד שבמהלך שלוש השנים האמורות לא נתקבל מידע מאת הגורם המוסר או החייב באישור בית המשפט, לפיו החייב פרע את חובו או שקיבל הפטר ועמד בתנאיו שהגיע להסדר עם הנושה ועמד בו. התקבל מידע כאמור לא ימסר עוד המידע לגבי אותו חייב לפי הענין, בתום שנתיים ממועד קבלת המידע על הפרעון או ההפטר."

19. לסעיף 20 ב' – מוצע כי קביעת השר תחייב גם את אישור ועדת הכלכלה.

פרק ז' גישה למידע ושימוש במידע

1. לסעיף 22 - מוצע להוסיף סעיף קטן ג' – מי שערך דו"ח או מי שקיבל והשתמש בדו"ח נתוני אשראי שהתברר שהנתונים בו אינם מעודכנים/נכונים ישלם, ללקוח, קנס של 50,000 ש"ח ללא הוכחת נזק

2. לסעיף 26 א3 – שיקבע השר באישור ועדת הכלכלה

3. סעיפים 26 ב+ג – יקבע השר באישור ועדת הכלכלה

4. לסעיף 27 א – השר באישור ועדת הכלכלה

5. לסעיף 27 ד – הנגיד באישור ועדת הכלכלה

6. לסעיף 28 – השר באישור ועדת הכלכלה

7. לסעיף 29 א – בשפה פשוטה וברורה – במידה והלקוח יבקש תרגום הלשכה את הדוח לשפה הערבית או הרוסית.

8. לסעיף 29 ב' - השר באישור ועדת הכלכלה.

9. לסעיף 30 – באישור ועדת הכלכלה

10. לסעיף 31 – לא ברור כיצד יתבצע היידוע ובאיזה לוחות זמנים

11. לסעיף 35א – האם הסעיף מיועד לשרת את חברת החשמל וחברות ותאגידי המים לצורך גבייה? הצעת החוק המקורית דיברה על לייצר מהם נתונים חיוביים צריך לזכור שתאגידי המים והרשויות פועלות לפי פקודת המיסים גבייה ואין שום צורך לתת להם גישה למאגר המידע – מוצע – לבטל את הסעיף.

12. לסעיף 36 – מוצע להוסיף סעיף ד' - הדוח יכתב בשפה פשוטה וברורה – הלקוח יוכל לבקש לקבל את הדו"ח השנתי בשפה בה הוא שולט.

13. לסעיף 37 – לא ברור כיצד תתבצע הבקשה באיזה צורה – יש לפרט אם מדובר בתקנות – תוך כמה זמן יותקנו

14. לסעיף 41 – באישור ועדת הכלכלה

15. לסימן ה' מיופה כח בתמורה – מוצע להוסיף סעיף 42 – כל מיופה כח אשר יבקש נתוני אשראי ידרש גם לספק נתוני אשראי למאגר

16. לסעיף ה' מיופה כח בתמורה – כל תאגיד או גוף אשראי שאינו תאגיד בנקאי יחוייב להעביר את הנתונים החיוביים והשליליים של לקוחותיו למאגר נתוני האשראי של בנק ישראל
17. לסימן ז' הוראות שונות – לסעיף 44 – באישור ועדת הכלכלה לסעיף 45 א - במקום חמש שנים יבוא שלוש שנים
18. לסימן ז' סעיף 47א – לתקופה שלא תעלה על שנתיים או תקופה אחרת שתקבע על ידי השר באישור ועדת הכלכלה
19. לסימן ז' סעיף 47ב' – באישור ועדת הכלכלה
20. לסימן ז' סעיף 49 מוצע להוסיף – מצב משפחתי (המטרה להגן על אוכלוסיות מודרות – למשל הורות עצמאיות (חד הוריות)).
21. לסימן ז' סעיף 50 – יש לקבוע מראש את התקופה – מוצע להעמיד את התקופה על 14 יום.

פרק ח' תיקון מידע במאגר

1. לסעיף 52 – מוצע לקבוע את פרק הזמן המקסימלי להעברת התיקון
2. לסעיף 52 – יש להוסיף כי החלטה שהתקבלה על סמך מידע שגוי תבוטל ותשקל מחדש – הלקוח יהיה רשאי לפנות לוועדת הערר ולבקש פיצוי על הטעות והנזק שנגרמו לו
3. לסעיף 53 ג – יש לקבוע את מועדי הזמנים ולא להשאירם רק לקביעת הממונה – מוצע כי הזמן המקסימלי יעמוד על 14 יום.
4. לסעיף 53 – מוצע להוסיף סעיף ה' – לא העביר מקור המידע את תוצאות הברור בתוך פרק הזמן הקבוע בחוק ישלם ללקוח פיצוי של 50 אלף ש"ח ללא הוכחת נזק.
5. לסעיף 54 ב' – הממונה באישור ועדת הכלכלה
6. להוסיף סעיף 55 – לקוח המבקש לערער על החלטת בנק ישראל בעניינו יוכל לעשות זאת בפנייה אל ועדת הערר על פי הנוהלים שיקבעו שר האוצר והנגיד באישור ועדת הכלכלה

פרק י' – הפעלת שירות מידע על עוסקים

1. לסעיף 58 א' מוצע להוסיף סעיף קטן 5 - הוראות סעיף קטן 4 יחולו גם על עובדי הלשכה.
2. לסעיף 59 – התקנות באישור ועדת הכלכלה
3. לסעיף 61 – מוצע לשנות לתקופה של לא יותר מחמש שנים.
4. לסעיף 63 – לא ברור מה הכוונה במרשמים שיהיו פתוחים לקהל – איזה מידע הקהל יוכל לקבל מהם
5. לסעיף 65 – מוצע להוסיף סעיף קטן ג' - הוראות הממונה יובאו לאישור ועדת הכלכלה
6. לסעיף 73 – באיזה דרך יפורסם הדבר
7. לסעיף 74 – מוצע לחייב את הממונה לקבוע נוהל טיפול בתלונה – מוצע כי הנוהל ישאב מתוך נוהל פניות הציבור של מבקר המדינה

ידיד - מרכזי זכויות בקהילה (ע"ר)

משרד ראשי: רח' פייר קניג 28 ירושלים 93469 טל': 02-6790710 פקס: 02-6790340

כתובת לדואר: ת.ד. 53151, ירושלים 91531

web:www.yedid.org.il e-mail:yedid@yedid.org.il

8. לסעיף 75 – תלונות שימצאו צודקות יחייבו את הנילון לפצות את המתלונן בסכום של 50 אלף ש"ח ללא הוכחת נזק

פרק יד' עיצום כספי

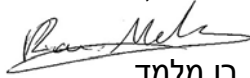
1. לשם הפרק – מוצע לשנות ל – עיצום כספי ופיצוי ללקוח
2. לסעיף 85 – מוצע להגדיל את הסכום ל- 100 אלף ש"ח
3. לכלל הסעיפים - בכל מקום של עיצום כספי ישולם סכום השווה למחצית העיצום כפיצוי ללא הוכחת נזק ללקוח.
4. להוסיף סעיף אחרי סעיף 94 – פיצוי ללקוח ישולם בתוך 30 יום ועל גבייתו תחול פקודת ההוצאה לפועל.
5. אחרי סעיף 97 יבוא סעיף – דוח שנתי – אחת לשנה ובתאריך..... יפרסם בנק ישראל דוח מפורט ובו סיכום פניות הציבור בהן טיפל ותוצאתן. הדו"ח יפרסם את שמות הגופים שנגדם הוגשו תלונות, מספר ואחוז התלונות שנמצאו מוצדקות והעיצומים והפיצויים שחויבו בגינם

פרק טו – שונות

1. לסעיף 100 - באישור ועדת הכלכלה
2. לסעיף 103 - מוצע להוסיף סעיף קטן ג' – מצא בית הדין לעבודה כי אכן נעשה שימוש שלא כדין במידע יחוייב המשתמש בפיצוי בגובה 50 אלף ש"ח לפחות ללא הוכחת נזק
3. לסעיף 105 - באישור ועדת הכלכלה
4. לסעיף 108 – לא יוטלו אגרות כל שהן על לקוח המבקש לערער על מידע שגוי שהוגש בעניינו

נשמח לעמוד לשרותך בכל שאלה והבהרה

בברכה,

רן מלמד

סמנכ"ל מדיניות חברתית